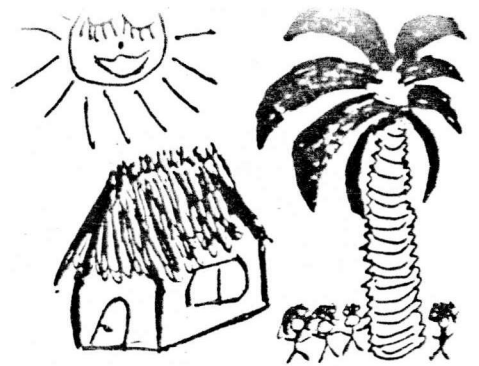

BONA ESPERO

Rundbrief für die Freunde, Förderer
und Mitglieder des Fördervereins
"Bona Espero" e. V.

Cirkulero por amikoj, membroj kaj subtenantoj
de BE

n-ro 26

Julio 1989

Ktoj: Sparda-Bank Münster, BLZ 400 605 60 Kto-nr. 900 826 BONA ESPERO
Postgiro-Amt Dortmund, BLZ 440 100 46 Kto-nr. 2033 99-465

Resuman raporton pri miaj 4 semaj-
noj en BONA ESPERO, mi promesis
por tiu 26a informilo. Mi provas el
miaj notoj kaj memoroj fari tion,
kvankam estas pli simple, montri
bildojn kaj komenti ilin. Tion mi
certe faros dum nia jarĉefkunveno,
nun definitive la 14an de oktobro.

Einen zusammenfassenden Bericht über
meine 4 Wochen in BONA ESPERO habe
ich für den 26. Rundbrief versprochen.
Das will ich aus meinen Notizen und
Erinnerungen versuchen, obwohl es
leichter ist, Bilder zu zeigen und
zu kommentieren. Dazu wird bei der
Jahreshauptversammlung Gelegenheit
sein, nun endgültig am 14. Oktober.

4 semajnoj da kunlaboro en BE

Kiel bonvola helpema vizitanto vi
konstatas amason da farena laboro
kaj provas efike subteni la infanojn
kaj plenkreskulojn. Tradicie virina
laborkampo estas la kuirejo, kie
amasiĝas la malpura vazaro, kie ne-
cesas purigi rizon kaj fazeolojn,
fari salaton, baki panon aŭ kuiri
kafon, ĉion kutime por 50 homoj, ĉar
ĉiuj lernejoj tagmanĝas en BE.
Tiuj devoj tamen mirige rapide sol-
viĝas dank' al bone funkcia la-
borplano en domo kaj ĝardeno.

Bom dia = bonan tagon

Tiel komencas matene je la 7.00 h.
la ĉiutago por bonesperanoj kaj
gastoj. Jam la suno hele brilas kaj
la birda koncerto moderiĝis. La
verdaj papagoj satiĝis de matura
maizo.

4 Wochen Mitarbeit in BE

Als gutwilliger, hilfsbereiter Besu-
cher stellt man sofort eine Menge
Arbeit fest und beginnt gleich Kinder
und Erwachsene tatkräftig zu unter-
stützen. Traditionelles Arbeitsfeld
der Frauen ist die Küche, wo sich
Berge von schmutzigem Geschirr türmen,
Reis und Bohnen gereinigt werden müs-
sen, Salat zuzubereiten, Brot zu
backen, Kakao und Kaffee zu kochen
sind. Und das jeden Tag für fast 50
Menschen, denn auch die auswärtigen
Schüler essen mittags in BE. Man
stellt aber schnell fest, daß alle
Aufgaben in Haus und Garten durch den
vorzüglichen Arbeitsplan gut bewältigt
werden.

Bom dia = guten Tag

So beginnt der Tag morgens
um 7.00 Uhr für Bonesperaner
und Gäste. Die Sonne scheint
schon und das Vogelkonzert
schwächt sich ab. Die grünen
Papageien sind satt vom rei-
fen Mais. Im Februar essen
ihn Menschen und Vögel um
die Wette. Die großen Mädchen
Neuza, Creuza, Alessan und
Malvina schmieren Brotschnit-
ten. Zwei für jeden! Wieviel
brauchen wir heute? 22 Kinder
Ursula, Giuseppe, Frank,
Josina und Margret. Die Milch
für den Kakao hat schon José
gebracht, nachher müssen
Kaffeebohnen geröstet werden
für den Kaffee der Erwach-
senen.

Dum februaro homoj kaj papagoj vetmanĝas ĝin. La grandaj knabinoj Neuza, Creuza, Alessan kaj Malvina ŝmiras pantranĉaĵojn. Du por ĉiu! Kiom ni bezonas? 22 infanoj, Ursula, Giuseppe, Frank, Josina kaj Margret. La lakton por la kakao portis jam José, poste oni devas kafograjnoj rosti por la kafo de la plenkreskuloj. Dume regas en la necesejoduŝejoj hektika maltrankvilo. Je la 7.30 h. ĉiuj sidas ĉirkaŭ la 2 grandaj manĝotabloj kaj matenmanĝas. Vazaron lavas ĉi-semajne Soraia kaj Adeli, la manĝejon balaos Cleonice kaj Vanessa, Adelia purigas la inan duŝejon kaj Wilson kompetentas por la knaba. Siteloj, balailoj kaj viŝtukoj en la manoj de tre spertaj 6- ĝis 16-jaruloj. Amanda preferas viŝi la verandon surgenue. "Dona Ursula, Dona Ursula! Jen skorpiono!!" Ursula alkuras, kaptas balailon el angulo kaj senkompate platigas la danĝeran insekton. Intertempe fariĝis la 8.30 h. kaj la unuaj eksteraj lernejoj alvenas. Marilda havas problemojn baki panon. En ŝia familio mortis la patrino kaj la 12jara knabino prizorgas la patron kaj du fratojn antaŭ kaj post la lecionoj

"Ni knedu hodiaŭ tagmeze kune," konsilas Neuza. La sonorila bruo je la 9.00 h. estas la signalo enveniĝi antaŭ la infandomo. Knaboj dekstren, knabinoj maldekstren! La nombrado perfekte funkcias. El la 42 lernejoj nur mankas Brigida. "Ŝi tiom tuisis," klarigas ŝia granda frato Clarimundo. Ne mirige! La familio Barbosa loĝas en palmfolia dometo kun adoba planko. La matracoj, uzitaj el BE, kuŝas preskaŭ sur la tero kaj dum la pluvotempo ĉio malsekiĝas. Oni devas admiri la patrinon, kiu sukcesas ĉiumatene ĝustatempe sendi kvin infanojn en puraj vestoj al la lernejo. Sed same admiru la infanojn kies kajeroj bonaspektas kaj kiuj pli zorge atentis librojn kaj skribilojn ol niaj infanoj.

Währenddessen herrscht hektische Unruhe in Toiletten und Duschen. Aber um 7.30 Uhr sitzen alle um die zwei großen Tische und frühstücken. Das Geschirr waschen in dieser Woche Soraia und Adeli, den Speisesaal fegen Cleonice und Vanessa. Adelia säubert die Mädchendusche und Wilson ist für die Jungen zuständig. Eimer, Besen und Aufnehmer in den Händen von sehr anstelligen 6- bis 16-jährigen. Amanda wäscht die Veranda am liebsten auf den Knien. "Dona Ursula, Don Ursula, ein Skorpion!" Ursula kommt angelaufen, schnappt sich einen Besen und schlägt erbarmungslos auf das gefährliche Insekt. Inzwischen

ist es 8.30 Uhr und die ersten auŝwärtigen Schüler kommen an. Marilda hat Probleme mit dem Brotbacken. In ihrer Familie ist die Mutter gestorben und das 12jährige Mädchen versorgt jetzt vor und nach der Schule den Vater und zwei Brüder. "Wir kneten heute Mittag gemeinsam," schlägt Neuza vor. Glockenläuten um 9.00 Uhr bedeutet: alle aufstellen, die Schule beginnt. Die Jungen rechts die Mädchen links! Das Abzählen klappt perfekt. Von den 42 Schülern fehlt nur Brigida. "Sie hustet so," erklärt ihr großer Bruder Clarimundo. Darüber wundert sich keiner. Familie Barbosa wohnt in einem Palmblätter-Haus mit Lehmboden. Die Matrasen, geerbt von BE, liegen fast auf der Erde und bei Regenwetter wird alles feucht. Man muß die Mutter bewundern, der es jeden Morgen wieder gelingt fünf Kinder rechtzeitig in sauberen Kleidern zur Schule zu schicken.

Aber ebenso sind die Kinder zu bewundern, deren Hefte ordentlicher aussehen und die ihre Bücher pfleglicher behandeln als unsere Kinder. Das Problem 5 Klassen in 3 Räumen unterzubringen ohne das Unterrichten zu schwierig zu machen, haben wir diesmal so gelöst: Klassen zwei und drei zusammen und Klasse vier nutzt das Sekretariat. Damit fehlt dann zwar der Raum für Lehrmittel. "Wir brauchen einfach zwei Klassenräume mehr. Platz zum Bauen gibt es genug und außerdem sind wir alle inzwischen erfahrene Maurer," stellt Ursula fest. In der Umgebung gibt es so viele

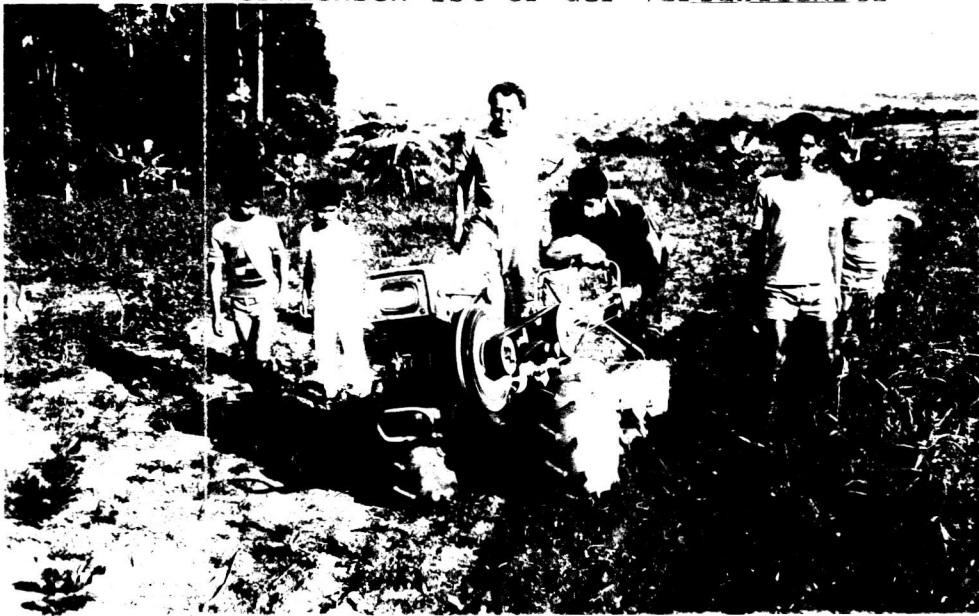
La problemon, kiel lokigi 5 klasojn en 3 klasĉambrojn ne tro komplikiĝante la instruadon, ni solvis momente tiel: dua kaj tria klasoj kune kaj la kvaran en la sekretariejon.

Ĝi nun mankas kiel tre necesa deponejo! "Ni simple bezonas 2 klasĉambrojn pli, estas sufiĉe da konstruitereno kaj krome ni estas intertempe tre spertaj masonistoj," konstatas Ursula. Ekzistas en la proksimeco tiom da lernemaj infanoj, kiujn oni ne povas akcepti pro manko da spaco. Kaj la avantaĝon lerni profesion en la nova metilernejo utiligu ĉefe junuloj, kiuj frekventis lernejon en BE. Dum la tagmanĝo je la 13.00 h. la loko en la manĝejo ne sufiĉas.

Tamen, la knaboj ĉirkaŭ Silvano ne sentas sin elpelitoj, ekstere sur la kahela benko. Rapide manĝi kaj tiam pilkludi! Almenaŭ duona horo restas ĝis la 14.00 h., lernado posttagmeza. Sed je la 15.00 h. estas definitive fino por hodiaŭ. La ripozo en la horaro estas laŭta kaj vigla. 16.00 h. pano kaj trinkaĵo kaj poste ĝardenlaboro. Hodiaŭ lernas la knaboj manipuli la traktoreton. Atente observas Giuseppe ĉiujn movojn.

"Dona Ursula, ĉu tio estas herbaĉo?" Malvina purigas la karoto-bedon, kie kreskas nekutima verdaĵo. "Ni devas ankorau aspergi la freŝe plantitan salaton!" Joao, 16jara kaj preskaŭ plenkreska, estas la plej fidela kunlaboranto de Giuseppe. Hodiaŭ li vane vokas la aliajn knabojn.

lernwillige Kinder, die wir aus Platzmangel nicht aufnehmen können. Und die Möglichkeit auch gleich ein Handwerk in der neuen Berufsschule zu lernen, sollen ja vorrangig die Schüler von BE nutzen. Beim Mittagessen um 13.00 reicht der Platz nicht im Speisesaal. Aber die Jungen mit Silvano in der Mitte fühlen sich nicht verdrängt, draußen auf der gekachelten Bank. Schnell essen und dann Ballspielen. Es bleibt wenigstens noch eine halbe Stunde Zeit, bis um 14.00 Uhr der Unterricht wieder beginnt. Damit ist um 15.00 Uhr aber endgültig Schluß für heute, das Ausruhen (im Tagesplan) ist laut und lebhaft. Um 16.00 Uhr gibt es Brot und ein Getränk und anschließend wird gemeinsam im Garten gearbeitet. Heute lernen die Jungen den kleinen Traktor zu führen. Aufmerksam achtet Giuseppe auf alle Handgriffe. "Dona Ursula, ist das Unkraut?" Malvina säubert das Möhrenbeet, auf dem das unbekannte Grün wächst. "Wir müssen noch den frisch gepflanzten Salat gießen!" Das macht Joao, der 16-jährige, fast erwachsen ist er der verlässlichste

Ili trovis pli interesan laboron, guavojn prepari por marmelado. Giuseppe poste kapskuas, kiam li vidas la forĵetaĵon. "Tiom por la porkoj kaj nur tiel malmulte por ni? 18.00 h. lav-orgio! Tiel mi baptis la ĉiuvesperajn klopodojn, forigi eĉ la plej etan malpuraĵon el oreloj, nazoj kaj sub la plandoj. Unu post la alia malaperas en la duŝejoj kaj revenas brile purigita, la knabinoj kun aventure falditaj sekigtukoj ĉirkaŭ la kapoj. 19.00 h. vespermanĝo kaj ĝis la 21.00 h. komuna lernado, legado, ludado!

Resume: la ĉiutaga vivo bone funkcias sen subteno de vizitantoj. Ke kroma subteno, financa kaj fizika estas necesa kaj efika montras la nova domo, la laborejo alkonstruita, la riparitaj generatoro kaj kamioneto, la funkciantaj kurento-cirkvitoj per akvo kaj suno, la giganta ateno en eŭkaliptarbo ktp. Eĉ se temas nur pri penikado en kaj eksterdome, pavimado per kaheloj, kudrado de kurtenoj, littukoj aŭ vestoj por knabinoj. Instruado de manlaboroj kaj de nia lingvo necesas. Foje gravas nur sidi ĉe la litrando, se malsanas unu el la 22 endomaj infanoj, kiam ĉiuj aliaj estas en la lernejo. Ekzistas multaj okazoj por helpi al la gvidantoj en BE. Nur unu problemo restos nesolvebla. La plej perfekta laborplano ne sukcesos plilongigi la 24horan tagon de la geedzoj Grattapaglia. Kaj tial por ambau ĉiam restos la nesolvebla tasko esti anstataŭaj gepatroj por 22 infanoj, prizorgi kromajn 20 dumtage, konsili kaj helpi en vasta najbareco kaj tamen ne neglekti la malnovajn amikojn en Eŭropo, konservi kaj intensigi ankaŭ tiujn kontaktojn. La ĉiuvesperan ĝemon de Ursula: "Fakte mi devus nepre skribi al tiom da ĉarmaj homoj," mi ne povas komenti. Dum tiuj 4 semajnoj en BE la staplo apenaŭ malkreskis. Tiu ĉi informilo ne povas anstataŭi privatan leteron el BE. Ĝi nur helpas teni la kontakton.

Dum la semajnfino de nia jarĉefkunveno okazos samloke laborkunsido de la germana TANEF-sekcio. Ni kore invitas niajn membrojn tiam ankaŭ informiĝi pri la laboro de la naturamikoj. Ankoraŭ eblas tranokti en la sama domo je moderaj prezoj. Cambroj kun duŝo kaj WC

Resp. Margret Brandenburg
Brinker Damm 24, D-4404 Telgte

Mitarbeiter Giuseppe. Die anderen Jungen ruft er heute vergeblich. Sie fanden eine interessantere Arbeit, Guaven zerschneiden für Marmelade. Giuseppe sagt später kopfschüttelnd: "Soviel Abfall für die Schweine, da bleibt ja kaum etwas für uns!" 18.00 Uhr Waschorgie! So habe ich die allabendlichen Mühen getauft, sogar den kleinsten Schmutz aus den Ohren, der Nase oder unter den Fingernägeln wegzuputzen. Der Reihe nach verschwindet einer nach dem andern in den Duschen und kommt strahlend sauber wieder heraus, die Mädchen mit abenteuerlich gefalteten Tüchern um den Kopf. 19.00 Uhr Abendessen und bis um 21.00 wird dann gemeinsam gelernt, gelesen oder gespielt.

Abschließend: das Alltägliche läuft also recht gut ohne Mitarbeit der Besucher. Wie notwendig aber finanzielle und körperliche Unterstützung gebraucht wird, zeigt sich am neuen Haus, der angebauten Werkstatt, dem reparierten Generator und Jeep, den 2 funktionierenden Stromkreisen durch Wasser und Sonne, der riesigen Antenne im Eukalyptusbaum u.v.m. Auch wenn es nur um das Anstreichen geht im Hause und außen, um Fliesenlegen, Vorhänge, Betttücher oder Kleider für die Mädchen zu nähen, Unterricht in Handarbeit oder Esperanto zu geben oder einfach nur am Bett eines Kranken zu sitzen, wenn alle anderen in der Schule sind. Es gibt viele Möglichkeiten in BE zu helfen. Nur ein Problem ist nicht lösbar. Selbst mit dem perfektsten Arbeitsplan gelingt es nicht, den 24 Std-Tag des Ehepaars Grattapaglia zu verlängern. Und deshalb bleibt für beide auch weiterhin die Aufgabe unlösbar, Pflegeeltern für 22 Kinder, Aufsicht für weitere 20 tagsüber, in weitem Umkreis Rat und Hilfe zu geben aber auch die alten Freunde in Europa nicht zu vernachlässigen. Der abendliche ~~Seufzer~~ Ursulas: "Eigentlich müßte ich unbedingt noch ein paar Briefe schreiben," kann kommentarlos hier stehn. Während meiner 4 Wochen in BE ist der Stapel kaum niedriger geworden. Dieser Bericht soll keinen Privatbrief aus BONA ESPERO ersetzen. Er kann nur helfen, den Kontakt zu halten.

Am Wochenende 13.-15.Okt.89 (14.10.89 Jahreshauptversammlung Bona Espero) findet im gleichen Haus ein Arbeitstreffen der Naturfreunde - Sektion Esperant statt, zu dem auch wir herzlich einladen. Zimmer mit Dusche/WC im gleichen Haus.